

Sygn. akt II Ca 184/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Jolanta Bojko

Sędzia SO Wojciech Wójcik (spr.)

Sędzia SR del. Paweł Wiśniewski

Protokolant: Izabela Grecka-Janik

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) Sp. z o.o. w S.

przy udziale (...) S.A. w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Oławie

z dnia 19 grudnia 2012r.

sygn. akt I Ns 704/12

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kwotę 120 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 184/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Oławie w sprawie z wniosku (...) spółki z o. o.w S.przy udziale (...) S. A.w K.o ustanowienie służebności przesyłu w punkcie I ustanowił na rzecz (...) S. A.w K.służebność przesyłu obciążającą nieruchomość położoną w S., obejmującą działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Oławie prowadzi księgę wieczystą nr (...), polegającą na prawie do posadowienia, eksploatacji i dostępu, ponad gruntem tej nieruchomości, do jednego napowietrznego przewodu, stanowiącego element linii elektroenergetycznej średniego napięcia, oznaczonej numerem L-2015, w ramach obszaru o powierzchni 43 m², wskazanego w opinii biegłego sądowego Z. T.; w punkcie II zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 407,66 zł jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności, o której mowa w punkcie pierwszym postanowienia; w punkcie III dalej idący wniosek oddalił; w punkcie IV zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kwotę 257 zł kosztów zastępstwa procesowego; zaś w punkcie V nakazał wnioskodawcy, aby uiścił na rzecz Skarbu

Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Oławie) kwotę 4.443,54 zł (cztery tysiące czterysta czterdzieści trzy złote, pięćdziesiąt cztery grosze) kosztów opinii biegłych.

Orzeczenie zapadło w oparciu o następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca jest właścicielem nieruchomości położonej w S., obejmującej działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Oławie prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Przy granicy nieruchomości wnioskodawcy z działką nr (...) (droga) posadowiona jest napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia. Elementy nośne konstrukcji linii (słupy trakcyjne) zlokalizowane są na obszarze działki drogowej. Nad działką wnioskodawcy przebiega natomiast wyłącznie jeden z trzech przewodów linii (przewód skrajny). Jest on zlokalizowany w ten sposób, że powierzchnia pomiędzy przewodem tym a granicą działki nr (...) wynosi 43 m².

Znajdujący się ponad powierzchnią nieruchomości wnioskodawcy przewód elektroenergetyczny nie ogranicza właściciela w możliwości wykorzystania części działki nr (...) przy drodze, w zakresie zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zastrzeżono bowiem (§ 13), że dla tego terenu nieprzekraczalną linię zabudowy ustala się m. in. w odległości 6 m od linii rozgraniczającej drogi dojazdowe i lokalne. Przyjęto ponadto (§ 26), dla linii napowietrznych średniego napięcia, obszar ograniczonego użytkowania i zakazu lokalizacji obiektów budowlanych oraz trwałego zagospodarowania terenu zielenią średnią i wysoką w odległości 5 m od przewodów elektroenergetycznych.

W wypadku działki nr (...) w S. nieprzekraczalna linia zabudowy pokrywa się z granicą obszaru, na który wpływ na linia elektroenergetyczna. Niezależnie od sąsiedztwa linii przesyłowej działka nr (...) nie mogłaby zostać zatem zabudowana.

Wobec tego, że w pasie gruntu zajęтым przez przewód elektroenergetyczny wykluczona jest zabudowa, przy ustaleniu wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności uzasadnione jest przyjęcie do porównania wartości podobnych gruntów zielonych (gruntów bez możliwości zabudowy).

Wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na działce nr (...) w S., obejmującej prawo do posadowienia nad nieruchomością tą jednego przewodu linii elektroenergetycznej średniego napięcia oraz prawo do korzystania z tego przewodu (w pasie gruntu opisanym w opinii geodezyjnej) wynosi, przy wyliczeniu na podstawie porównania z gruntami dającymi możliwość zabudowy, 1.223 zł. Gdyby jednak

przyjął do porównania grunty przeznaczone pod zielen (bez możliwości zabudowy), wartość ta wyniosłaby 1/3 z 1.223 zł.

Pas gruntu działki nr (...), ponad którym przebiega przewód elektroenergetyczny, wykorzystywany jest jako parking dla samochodów.

Przebiegająca częściowo nad gruntem wnioskodawcy linia elektroenergetyczna to urządzenie przesyłowe średniego napięcia, oznaczone symbolem L-2015. Dla infrastruktury tego rodzaju brak jest ogólnych przepisów dotyczących obowiązków konserwacyjnych. Wewnętrzne regulacje przedsiębiorstw przesyłowych przewidują dokonywanie oględzin linii (wyłącznie poprzez obchód i ogląd np. przy pomocy lornetki, bez konieczności wstępu na działkę zajęętą przez infrastrukturę przesyłową) nie rzadziej niż raz na 5 lat. W wypadku (...) S. A. czynności te odbywają się jednak z reguły raz do roku. Ponadto podejmowane są czynności doraźne, związane z awariami. Są one jednak stosunkowo rzadkie i zdarzyć się mogą zwykle raz lub dwa razy w ciągu 10 lat. Awarie te odnotowywane są w paszporcie, jednak na podstawie wpisów tych nie sposób ustalić, na jakim odcinku linii dokonywana była naprawa. W wypadku awarii specjalistyczna ekipa wymagać będzie jedynie dostępu do słupa (zlokalizowanego poza działką wnioskodawców). Wstęp na działkę nr (...) nie będzie zatem konieczny.

Linie przesyłowe tego rodzaju co linia L-2015 projektowane są na około 40-letni okres eksploatacji. Teoretycznie zatem przez ten czas nie powinna zajść konieczność wymiany jakichkolwiek elementów tej linii.

Z technicznego punktu widzenia nie istnieją ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości w postaci strefy ochronnej, o której mowa w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Taka regulacja prawa miejscowego nie ma uzasadnienia w specjalistycznych aspektach funkcjonowania infrastruktury elektroenergetycznej. Niemniej jednak nie można posadawiać budowli zbyt blisko przewodów, czy też umiejscawiać w ich pobliżu wyższych nasadzeń. Linie elektroenergetyczne średniego napięcia nie oddziałują negatywnie na ludzi, czy też urządzenia. Linia o parametrach infrastruktury przebiegającej przez działkę wnioskodawców jest bezpieczna dla otoczenia.

Dostęp do urządzeń przesyłowych znajdujących się nad powierzchnią gruntu wnioskodawców możliwy jest obszaru drogi oznaczonej jako działka nr (...), przy wykorzystaniu sprzętu specjalistycznego.

Urządzenia przesyłowe, wchodzące w skład linii elektroenergetycznej oznaczonej symbolem L-2015, stanowią własność uczestnika postępowania.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, iż wniosek zasługiwał na uwzględnienie jedynie w niewielkim zakresie. Sąd Rejonowy wskazał, iż w rozpoznawanej sprawie właściciel urządzeń przesyłowych (uczestnik postępowania) odmówił zawarcia umowy o ustanowienie służebności twierdząc, że na działce wnioskodawcy nie znajduje się jakakolwiek infrastruktura elektroenergetyczna. Wnioski z przeprowadzonej w sprawie opinii geodezyjnej jednoznacznie wskazują jednak, że ponad powierzchnią spornej nieruchomości przebiega jeden z trzech przewodów linii elektroenergetycznej (przewód skrajny), której pozostałe elementy (w tym słupy trakcyjne) znajdują się na obszarze graniczącej z działką nr (...) drogi (działka nr (...)). Przewód rozciągnięty nad gruntem wnioskodawcy zlokalizowany jest w ten sposób, że powierzchnia pomiędzy urządzeniem tym a granicą działki nr (...) wynosi 43 m². Omawiana opinia częściowo potwierdziła zatem twierdzenia wniosku.

Sąd Rejonowy wskazał, iż z punktu widzenia przepisu art. 305¹ k. c. nie ma znaczenia miejsce posadowienia urządzeń przesyłowych na obszarze nieruchomości. Skoro bowiem w granicach określonych przez społeczno-gospodarcze przeznaczenie gruntu własność gruntu rozciąga się na przestrzeń nad i pod jego powierzchnią (art. 143 k. c), to właściciel żądać może ustanowienia służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem zarówno w

przypadku, gdy urządzenia stanowiące własność przedsiębiorstwa znajdują się na jego gruncie, jak i w sytuacji, gdy zlokalizowane są one pod lub nad powierzchnią nieruchomości. Wbrew bowiem literalnemu brzmieniu przepisu, służebność nie obciąża „nieruchomości”, a prawo główne (prawo własności lub prawo wieczystego użytkowania) do tej rzeczy. W rozpoznawanej sprawie zatem sam fakt przeprowadzenia jednego z trzech przewodów linii elektroenergetycznej nad powierzchnią działki nr (...) (choćby bez nośników instalacji w postaci słupów) uprawnia właściciela, przy braku zgody przedsiębiorcy przesyłowego, do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w art. 305² § 2 k. c.

Fakt przebiegu nad powierzchnią nieruchomości wnioskodawców tylko jednego, niewielkiego elementu linii przesyłowej, bez umiejscowienia na obszarze działki nr (...) innych, związanych z gruntem, elementów konstrukcyjnych infrastruktury oraz lokalizacja urządzenia tego w bezpośrednim sąsiedztwie granicy działki z drogą niewątpliwie wpływać będzie jednak znacząco na wymiar wynagrodzenia należnego właścicielowi w związku z ustanowieniem służebności.

Wskazać należy bowiem, że wynagrodzenie to odpowiadać powinno stopniowi ingerencji ograniczonego prawa rzeczowego w sferę praw podmiotowych związanych z własnością (lub wieczystym użytkowaniem) nieruchomości. Wobec tego ocena, w jakim zakresie właściciel ograniczony zostaje kosztem przedsiębiorcy przesyłowego uwzględniać powinna niewątpliwie istnienie innych, niezwiązanych z urządzeniami stanowiącymi mienie przedsiębiorstwa, okoliczności wpływających na zakres jego prawa podmiotowego. Sfera praw podmiotowych związanych z własnością

nieruchomości nie zawsze będzie bowiem taka sama. Odmiennie kształtują ją m. in. przepisy administracyjne, w tym w szczególności te, dotyczące zagospodarowania przestrzennego. Dlatego też inna sfera praw podmiotowych wiązać się będzie z prawem własności gruntu rolnego, inna zaś z prawem własności nieruchomości przemysłowej, czy też budowlanej. Co więcej, odmiennie przedstawiać mogą się uprawnienia właściciela w obrębie jednej i tej samej nieruchomości. Właściciel gruntu budowlanego swobodę w zakresie jego zagospodarowania zachowuje bowiem zwykle wyłącznie w centralnej części nieruchomości, podczas gdy w obszarach graniczących z nieruchomościami sąsiednimi liczyć się musi z istotnymi ograniczeniami w możliwości zabudowy. Zgodnie bowiem z przepisem art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2012 r., nr 647), w planie miejscowym obowiązkowo ustala się linie zabudowy dla objętych planem tym nieruchomości. W sytuacji zatem, gdy normy prawa miejscowego (obowiązującego powszechnie na danym obszarze, zgodnie z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP) „pierwotnie” (a więc niezależnie od urzędów przesyłowych) ograniczają właściciela w wykonywaniu jego prawa, ustalić niewątpliwie należy w jakim ewentualnie zakresie ograniczenie to pokrywa się z ingerencją wynikającą z umiejscowienia w granicach gruntu infrastruktury przedsiębiorstwa.

Jak wynika natomiast z przeprowadzonej na potrzeby postępowania opinii rzeczoznawcy majątkowego, znajdujący się ponad powierzchnią nieruchomości wnioskodawcy przewód elektroenergetyczny nie ogranicza właściciela w możliwości wykorzystania części działki nr (...) przy drodze, w zakresie zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zastrzeżono bowiem (§ 13), że dla tego terenu nieprzekraczalną linię zabudowy ustala się m. in. w odległości 6 m od linii rozgraniczającej drogi dojazdowe i lokalne. Przyjęto ponadto (§ 26), dla linii napowietrznych średniego napięcia, obszar ograniczonego użytkowania i zakazu lokalizacji obiektów budowlanych oraz trwałego zagospodarowania terenu zielenią średnią i wysoką w odległości 5 m od przewodów elektroenergetycznych.

Sąd Rejonowy zważył zatem, iż w wypadku działki nr (...) w S. nieprzekraczalna linia zabudowy pokrywa się z granicą obszaru, na który wpływ na linia

elektroenergetyczna. Niezależnie od sąsiedztwa linii przesyłowej działka nr (...) nie mogłaby zostać zatem zabudowana.

Wartość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na działce nr (...) w S., obejmującej prawo do posadowienia nad nieruchomością tą jednego przewodu linii elektroenergetycznej średniego napięcia oraz prawo do korzystania z tego przewodu (w pasie gruntu opisanym w opinii geodezyjnej) wynosi, przy wyliczeniu na podstawie porównania z gruntami dającymi możliwość zabudowy, 1.223 zł. Gdyby jednak przyjąć do porównania grunty przeznaczone pod zielen (bez możliwości zabudowy), wartość ta wyniosłaby 1/3 z 1.223 zł.

Zdaniem Sądu Rejonowego, okoliczności sprawy przemawiają za wyliczeniem wynagrodzenia przy porównaniu wartości okolicznych, podobnych nieruchomości zielonych (pozbawionych możliwości zabudowy). Wskazać należy bowiem, że pas gruntu, w którym przebiega sporny przewód elektroenergetyczny bezpośrednio graniczy z działką drogową wobec czego prawo podmiotowe, właściciela doznaje - w omawianym obszarze - istotnego ograniczenia, w postaci ujętej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego linii zabudowy. Linia ta pokrywa się przy tym, jak wynika z opinii rzeczoznawcy, z granicą obszaru, na który wpływ na linia elektroenergetyczna. Ingerencja przedsiębiorcy przesyłowego w prawo własności wnioskodawcy jest zatem bardzo nieznaczna, skoro już pierwotnie (z uwagi na normy prawa miejscowego) wyłączona była możliwość zabudowy spornego pasa gruntu. Jak wynika przy tym z ustaleń biegłego, obszar działki nr (...) pod przewodem wykorzystywany jest jako parking, wobec czego urządzenie to w żaden sposób nie zakłóca takiego sposobu zagospodarowania nieruchomości.

Sąd Rejonowy wskazał, iż minimalną ingerencję przedsiębiorcy przesyłowego w prawo własności potwierdza także opinia biegłego z zakresu elektroenergetyki. Podał on bowiem, że dla infrastruktury tego rodzaju co linia przesyłowa znajdująca się przy granicy działki nr (...) brak jest ogólnych przepisów dotyczących obowiązków konserwacyjnych. Wewnętrzne regulacje przedsiębiorstw przesyłowych przewidują natomiast dokonywanie oględzin linii (wyłącznie poprzez obchód i ogląd np. przy pomocy lornetki, bez konieczności wstępu na działkę zajęta przez infrastrukturę

przesyłową) nie rzadziej niż raz na 5 lat. W wypadku (...) S.A. czynności te odbywają się jednak z reguły raz do roku. Ponadto podejmowane są czynności doraźne, związane z awariami. Są one jednak stosunkowo rzadkie i zdarzyć się mogą zwykle raz lub dwa razy w ciągu 10 lat. Awarie te odnotowywane są w paszporcie, jednak na podstawie wpisów tych nie sposób ustalić, na jakim odcinku linii dokonywana była naprawa. W wypadku awarii specjalistyczna ekipa wymagać będzie jedynie dostępu do słupa (zlokalizowanego poza działką wnioskodawców). Wstęp na działkę nr (...) nie będzie zatem konieczny.

Linie przesyłowe tego rodzaju co linia L-2015 projektowane są na około 40-letni okres eksploatacji. Teoretycznie zatem przez ten czas nie powinna zajść konieczność wymiany jakichkolwiek elementów tej linii.

Sąd I instancji wskazał, iż z technicznego punktu widzenia nie istnieją ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości w postaci strefy ochronnej, o której mowa w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Taka regulacja prawa miejscowego nie ma uzasadnienia w specjalistycznych aspektach funkcjonowania infrastruktury elektroenergetycznej. Niemniej jednak nie można posadawiać budowli zbyt blisko przewodów, czy też umiejscawiać w ich pobliżu wyższych nasadzeń. Linie elektroenergetyczne średniego napięcia nie oddziałują negatywnie na ludzi, czy też urządzenia. Linia o parametrach infrastruktury przebiegającej przez działkę wnioskodawców jest bezpieczna dla otoczenia.

Opinia biegłego geodety (potwierdzona zresztą w tym zakresie przez biegłego elektroenergetyka) dowodzi również, że dostęp do urządzeń przesyłowych znajdujących się

nad powierzchnią gruntu wnioskodawców możliwy jest obszaru drogi oznaczonej jako działka nr (...), przy wykorzystaniu sprzętu specjalistycznego.

Zdaniem Sądu I instancji zatem, umiejscawiając jeden przewód elektroenergetyczny ponad gruntem wnioskodawcy, przy granicy z drogą, uczestnik postępowania jedynie bardzo nieznacznie zaingerował w sferę praw podmiotowych właściciela. Nawet bowiem w przypadku awarii linii wstęp na działkę nr (...) nie będzie konieczny. Zabudowa nieruchomości tej w pasie gruntu zajęтым przez linię przesyłową jest natomiast wykluczona niezależnie od posadowienia w tym miejscu spornego urządzenia przesyłowego.

Z tych też względów Sąd I instancji uznał, że przy wymiarze jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienia służebności obejmującej prawo do posadowienia i korzystania z jednego przewodu elektroenergetycznego, posadowionego przy granicy działki, uwzględnić należy wartości podobnych nieruchomości zielonych (bez prawa do zabudowy). W spornym pasie gruntu możliwość posadowienia obiektów budowlanych jest bowiem, w świetle ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wykluczona.

W konsekwencji więc Sąd Rejonowy ustanowił na rzecz uczestnika postępowania służebność, o której mowa w punkcie pierwszym postanowienia zaznaczając, że treścią tego prawa objęta jest możliwość utrzymywania i wykorzystywania wyłącznie jednego przewodu linii L-2015, bez uprawnienia do zlokalizowania w granicach działki nr (...) słupów lub innych urządzeń konstrukcyjnych.

Wartość jednorazowego wynagrodzenia określono jako $\frac{1}{3}$ z 1.223 zł, co odpowiada wysokości wynagrodzenia przy porównaniu podobnych gruntów zielonych (bez możliwości zabudowy). Wniosek dalej idący Sąd I instancji oddalił.

Sąd I instancji zaznaczył, że treść żądania wniosku obejmowała ustanowienie służebności przesyłu na rzecz „każdoczesnego” właściciela linii elektroenergetycznej. Żądanie takie uznać należy jednak za sformułowane nieprawidłowo. Do służebności przesyłu przepisy o służebnościach gruntowych stosuje się bowiem jedynie odpowiednio (art. 3054 k. c). Ograniczone prawo rzeczowe tego rodzaju ustanawiane jest bowiem na rzecz konkretnego przedsiębiorcy (wobec czego w tym elemencie zbliżone jest treścią do służebności osobistych), nie zaś na rzecz każdoczesnego właściciela oznaczonej nieruchomości (jak w wypadku służebności gruntowych). Tym samym, w przypadku służebności przesyłu, nie występuje pojęcie nieruchomości władnącej. Służebność, o której mowa we wniosku, nie mogła zostać zatem ustanowiona na rzecz „każdoczesnego właściciela linii elektroenergetycznej”, a

jedynie na rzecz jej obecnego właściciela, będącego jednocześnie przedsiębiorcą przesyłowym. W piśmiennictwie słusznie wskazuje się bowiem, że dla ustanowienia służebności przesyłu niezbędne jest nie tylko istnienie odpowiedniej infrastruktury na gruncie, ale również wykazanie, że infrastruktura ta wchodzi w skład przedsiębiorstwa przesyłowego (art. 49 § 1 k. c). Nie będzie zatem możliwości ustanowienia służebności przesyłu w przypadku, gdy urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k. c. nie będą stanowiły mienia przedsiębiorstwa zajmującego się doprowadzaniem lub odprowadzaniem energii, płynów pary, ścieków itp.

Sąd I instancji zaznaczył, iż w rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wystąpił o ustanowienie służebności przesyłu co, mimo nieprecyzyjnego sformułowania żądania, pozwało na orzeczenie o ustanowieniu ograniczonego prawa rzeczowego odpowiedniej treści na rzecz (...) S..A. w K.. Okoliczność bezsporną stanowił bowiem fakt, iż urządzenia przesyłowe, wchodzące w skład linii elektroenergetycznej oznaczonej symbolem L-2015, stanowią własność uczestnika postępowania. Nie ulega przy tym wątpliwości, że główny profil działalności spółki (...) obejmuje przesył energii elektrycznej.

Sąd 1 instancji podkreślił, iż zgłoszone przez wnioskodawcę żądanie wynagrodzenia (w kwocie 35.200 zł) uwzględnione zostało jedynie w nieznaczącej części (około 1,15 %).

Zważywszy zatem na sprzeczne interesy stron, mimo częściowego uwzględnienia wniosku, to spółka (...) uznana być powinna za stronę przegrywającą spór.

Dlatego też, na podstawie art. 520 § 2 k. p. c. w zw. z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.) Sąd Rejonowy zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania taryfowe koszty zastępstwa procesowego (240 zł) wraz z równowartością opłaty skarbowej od udzielonego w sprawie pełnomocnictwa (17 zł).

W punkcie piątym postanowienia, na podstawie art. 520 § 2 k. p. c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398 ze zm.), Sąd I instancji obciążył wnioskodawcę kosztami opinii biegłych w łącznej kwocie 4.434,54 zł. Należności te zaliczkowo pokryte zostały bowiem z sum budżetowych.

Apelację od powyższego postanowienie wywiódł wnioskodawca zaskarżając je w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

- 1) naruszenie prawa materialnego, a to § 55 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlano - montażowych (Dz. U. Nr 47, poz. 401) w związku z art. 23715§2 kodeksu pracy poprzez jego pominięcie co spowodowało przyjęcie przez sąd orzekający, że strefa ograniczonego użytkowania w niniejszej sprawie zdeterminowana jest wyłącznie liniami zabudowy wynikającymi z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- 2) błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż wnioskodawca może korzystać z nieruchomości nieskrępowanie, zgodnie z jej przeznaczeniem na wskazanym przez sąd obszarze nieobjętym służebnością przesyłu;
- 3) naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 233 k.p.c. poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego i geodety pomimo istotnych zarzutów złożonych przez wnioskodawcę, ich pominięcia, a w efekcie nieprzeprowadzenie opinii uzupełniających;
- 4) naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 305² § 2 k.c. w zw. z art. 305¹ k.c. poprzez:
  - a) nieprawidłowe, nieuwzględniające przesłanki przeznaczenia urządzenia elektroenergetycznego ustalenie strefy służebności przesyłu na nieruchomości, stanowiącej

działkę gruntu nr (...)położonej w obrębie S., gmina O.w związku z przebiegiem nad nią przewodów linii elektroenergetycznej;

b) zasądzenie na rzecz właściciela nieruchomości nieodpowiedniego, bo rażąco zaniżonego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wnioskodawca, na podstawie art. 305² § 2 k.c. domagał się ustanowienia za wynagrodzeniem służebności przesyłu na wskazanej we wniosku nieruchomości. Powołał się na fakt posadowienia na niej przez uczestnika lub jego poprzedników prawnych urządzeń przesyłowych (linii energetycznej)¹ bez tytułu prawnego.

Sąd I instancji trafnie ocenił, że podstawową przesłanką przysługiwania właścicielowi (oraz przedsiębiorcy) roszczeń, o których stanowią art. 305² § 1 i § 2 k.c. jest brak tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości przez przedsiębiorcę przesyłowego.

Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, wykorzystując inicjatywę dowodową stron. Następnie dokonał nie budzących wątpliwości ustaleń

faktycznych, nie uchybiając przy tym regułom wynikającym z art. 233 § 1 k.p.c. Dotyczy to zwłaszcza stanu prawnego nieruchomości objętej wnioskiem oraz **faktu i zakresu** korzystania z tej nieruchomości przez uczestnika postępowania. Ustalenia te Sąd Okręgowy uczynił podstawą własnego rozstrzygnięcia.

Rozważania zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku są niezwykle wnikliwe, wszechstronne i konsekwentne. Znajdują nadto oparcie w treści przepisów prawnych i ich wykładni. Zarzuty apelacyjne nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ nie były w stanie podważyć prawidłowości i konsekwencji rozumowania Sądu Rejonowego.

W apelacji wnioskodawca podniósł szereg zarzutów dotyczących zaskarżonego orzeczenia. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego i geodety pomimo zarzutów złożonych przez wnioskodawcę i nieprzeprowadzenie opinii uzupełniających należy wskazać, iż jest on chybiony. Sąd pierwszej instancji zgromadził obszerny i w znacznej części wyczerpujący materiał dowodowy i jego analiza doprowadziła do prawidłowych i znajdujących w nim oparcie ustaleń. Rzeczywiście najistotniejszym dowodem w sprawie okazały się opinie biegłych, o czym przesądzał charakter sporu i konieczność skorzystania z wiadomości specjalnych. Obie opinie, rzetelne i wyczerpujące, dały odpowiedź na wszystkie przedstawione w zleceniach zagadnienia. Opinie były kilkakrotnie uzupełniane, zaś biegły M. W. na rozprawie w dniu 23 listopada 2012 r. ustosunkował się do wszystkich pytań i wątpliwości stron. Należy wskazać, iż wnioskodawca nie złożył wbrew stanowisku wyrażonemu w apelacji, żadnych zastrzeżeń dotyczących sporządzenia którejkolwiek z opinii ani nie kwestionował ich wniosków. Wnioskodawca nie próbował również nawet podważyć wyliczenia przez biegłego wartości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. Fakt, że wnioskodawca jest niezadowolony z wniosków zawartych w opiniach biegłych nie może opinii tych dyskredytować, skoro stawiane im zarzuty zostały wyjaśnione i nie znalazły potwierdzenia. W orzecznictwie podnosi się, że jeżeli dowód z opinii biegłego został przez sąd dopuszczony i przeprowadzony, to zgodnie z art. 286 k.p.c. opinii dodatkowego biegłego można żądać jedynie „w razie potrzeby”. Potrzeba taka musi wynikać z charakteru samej opinii biegłego, która w ocenie Sądu okazała się wadliwa i nieprzydatna orzeczniczo - z uwagi np. na niejasność, nierzetelność, pobieżność, niepełność, wewnętrzną sprzeczność, nieustosunkowanie się przez biegłego do zarzutów stron. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 10 października 2002 r. (II CKN 639/99, LEX nr 53135) potrzeba dopuszczenia dowodu z kolejnego biegłego „nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzwiku konkluzji opinii, lecz być następstwem **umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii**. W przeciwnym bowiem razie sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją

zadowalająca, co jest niedopuszczalne". Powyższe potwierdził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 października 2001 r., sygnatura akt V CKN 478/00, LEX nr 52795, w którym wskazał, że za uzasadnione należy uznać stanowisko, iż sąd nie jest obowiązany dopuścić dowodu z opinii kolejnego biegłego w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony składającej wniosek.

Skoro zatem w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy ocenił opinie obu biegłych za w pełni przydatne, wyczerpujące i niewadliwe, zaś strona apelująca nie wносиła do tych opinii żadnych zastrzeżeń w toku postępowania, brak było podstaw do przeprowadzenia kolejnego takiego dowodu co do identycznych okoliczności. W ocenie Sądu Okręgowego, biegły z zakresu szacowania nieruchomości w opinii ustnej odniósł się merytorycznie, wnikliwie i przekonująco do wszystkich zarzutów uczestnika postępowania, o czym była już mowa i co przemawiało za przyjęciem jego opinii jako wartościowego materiału dowodowego, mogącego stanowić podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu - błędnego ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy w zakresie możliwości „nieskrępowanego” korzystania z nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem na obszarze nieobjętym służebnością przesyłu Sąd Okręgowy stwierdza, iż zawarte w apelacji rozważania o zakresie przestrzennym „służebności” są nietrafne i nie mają oparcia w przepisach prawnych. Służebność uprawnia do korzystania z określonego fragmentu nieruchomości, a ściśle - do określonej ingerencji w uprawnienia właściciela (użytkownika wieczystego). Z takim korzystaniem mogą być związane określone ograniczenia dla korzystania z pozostałych części nieruchomości, jednak kwestii tych nie można utożsamiać.

Niezależnie od tych uwag należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że w rozpoznawanej sprawie zakres tej ingerencji jest wręcz minimalny. Nad nieruchomością wnioskodawcy przebiega tylko jeden z trzech przewodów linii energetycznej. Ponadto na samym gruncie nie zostały umieszczone żadne urządzenia. Korzystanie z nieruchomości dotyczy więc tylko ograniczonej przestrzeni ponad gruntem. Fakt, iż jest to miejsce tuż przy granicy działki również ma wpływ na ocenę o minimalnym zakresie ingerencji w prawa właściciela.

Na marginesie jedynie należy wskazać, iż argumenty apelującego dotyczące niemożności przeznaczenia przedmiotowej działki obciążonej służebnością przesyłu na cele parkingowe jest nietrafny. Jak bowiem wynika z dokumentacji fotograficznej zgromadzonej w sprawie, taki właśnie parking dla samochodów ciężarowych na tym terenie się znajduje.

W związku z powyższym, na zasadzie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację jako oczywiście bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach Sąd Okręgowy oparł na treści art. 520 § 2 k.p.G. w z-w. z art. 391 § 1 k.p.c.